

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGI-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

A bajai uterával szemközti Falcione-féle ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények
intézendők és minden díjak fizetendők.

Kiadó Lapfelajánlás és felelős szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Nyilatkozatok egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Mit tegyünk?

Az ellenzék Bácsmegyében fényes diadalt aratott a választások alkalmával, mert ugyszólván az egész vonalon győzött.

Nem tekintjük ugyanis vereségnek a rigyiczai és yerbászi kerületekben kérészkalt kormányparti mandatumot, mert az ily mód kiesikart győzelem ellenfeleink tudatában is egyértelmű a bukással s egy csepp józan ész elegendő annak megértéséhez, hogy oly eszközök alkalmazása mellett, a melynek a jelzet kerületekben működtek, — sehol se győztünk volna.

Mi tehát az egész megyei vonalon győzteseknek tartjuk magunkat s annak révén mérlegelhetjük ama földadatokat, a melyek megoldása már a legközelebbi jövőben vállainkra nehezedik.

Mit tegyünk most?

Ez a kérdés foglalkoztatja a politikai helyzetet megértő s komolyan gondolkozó pártbeliek elméjét.

Megadjuk a kérdésre a feleletet.

Az ellenzék kivívott győzelme után nem heverhet le babéraira s nagyon föléletesen gondolkodik az, a ki azt hiszi, hogy az ellenzék most öt esztendőig pihenhet.

Egészen eltekintve attól a nagyfotosságtól, a melyet a bácsmegyei ellenzék maga elé tűzött, midőn szervezkedett, és elhatározta, hogy most a megyei bizottsági tagválasztásokra is kiterjeszti figyelmét s erőjét, zsem előtt kell tartanunk a jelenlegi kritikus politikai helyzetet is.

Egy dologgal minden politikai párt tisztában van s ez az, hogy Szápary gr. uralmának napjai meg vannak számlálva.

A kérdés csak a körül forog: ki és mi következik utána?

Vannak, a kik a lappangó politikai válságot úgy vélik elozlathatónak, ha új kabinet alakul a szabadelvűpál táborából élen, gr. Zichy József vagy más most még homályban leledző statusférfinval, s ez a megoldás egy rövid időre biztosíthatná is a parlament nyugalmát, amde teljes orvoslást ez se nyújthatna, mert a nemzet

Apponyi gr. uralmát óhajja s addig semmiféle kormány nem fogja kielégíteni, míg azon remények megvalósulása lebeg szeméi előtt, a melyet Apponyi gr. uralmához kötött.

Ez pedig a legfelsőbb irányadó körökben is tudva van s így nem valószínű, hogy a szabad levűpárt fog újra kabinetet alkotni Szápary bukása után.

Apponyi gr. meghívatala az ügyek elére abba a nehézségbe ütközik, hogy látszólag nem bírja a parlament majoritást, — csak látszólag mondjuk, — mert fényleg a mint miniszterelnökké válik, legott háta mögött alland az egész jelenlegi többség.

Csak hogy ily mód folytani az alkotmányos kormányzást mégis csak nehéz dolog.

A Szápary-kormánytól átvethető többség a nemzeti párt szemében nem képviselheti a nemzet akaratát, mert pressió és megvesztegetés árán jutott a parlamentbe, azzal tehát Apponyi gr. nem folytathat nemzeti politikát, mert ezzel saját maga alá vágná a fat.

Apponyi gr. tehát kénytelen-kelletlen abba a helyzetbe jutna, hogy fölöszlattaná újból a parlamentet s a nemzet ítélőszéke elé vinné, de most már minden pressiótól menten ügyét s kérne föle parlamenti többséget.

Ez a legvalószínűbb kombináció, a melyhez még egy harmadik is szegődik, a melyet szintén érdemes megszívlelni.

Lehetséges, hogy a bekövetkezendő parlamenti viharok elmentelhatatlan erce Szápary grófot oda sodorják, hogy ő oszlattassa föl újból a parlamentet.

A furdokló számszál után kapkod.

Szápary grófuk az a kétségbeesett gondolata támadhat, hogy újból megkísérsé megörtni az ellenzék, hogy a mi nem sikerült fölen, az most nyáron kísértessék meg.

Mіндеzen kombinációk végső elenzésben odakonkludálnak, hogy egy év letelése alatt új választások előtt fogunk állani.

Ez a tudat szabja meg köteleességünket.

Az ellenzéknek szervezetét most is fön kell tartani, meg kell erősíteni, söt ki kell terjeszteni, hogy a közel

jövőben, ha netán újra harciba szólíttatnánk: megállja ismét a helyét, söt nagyobb győzelmeket arasson, mint ezuttal.

Szervezkedjünk tehát s tartsunk össze most is épügy, mint választás előtt!

Rendőri zaklatások.

Készül már a bünlajstrom rendőrségünk viselt dolgairól s a közelebb megnyitandó országgyűlésen a belügyi költségvetés tárgyalása alkalmából az ország színe előtt fognak mindama visszaélések leleplezteni, a melyek rendőrségünk vezetői által büntetlenül elkövetettek.

Addig is, — publicistikai kötelességet teljesítünk, ha rámutatunk ama sebekre, a melyeket rendőrségünk nap-nap után társadalmi életünkön üt. A választások előtt halhatlan pressiók, fenyegetések és elfogatások, melyek ezéja volt a kormánypart győzelmét „minden aron” keresztül erőszakolni, — eléggé ismeretesek olvasóink előtt.

Most végre tul vagyunk a választáson, a kormánypart esufos vereséget szenvedett, amde napirenden vannak a rendőri zaklatások, a melyek megszámlálhatlan alakban dúljak föl városunk társadalmának minden rétegét.

Ezeknek a zaklatásoknak nem ezéja többé híveket toborzani, mert nincs többé mód arra, hogy a csorba kiköszörültessek, — hátra van azonban egy, — a minek Szápary-kormányzata alatt kimaradni nem szabad, — s ez a bosszú.

Igen, — most ez a jelszó, s ez a közigazgatási közegek első, legfontosabb földadata.

Bosszút állni mindazonok, a kik ellenzéki érzületiek, akár szavaznak, akár nem, s ha mindjárt összes bünük abban áll, hogy „éjen Drakulis Pál”-t kiáltottak, s jönnek sorra-rendre a bosszú legkülönfélébb nemei.

A rendőrség, mely forrása a társadalmi rend ezer és ezer föle szükségleteinek, mely az alsóbb néposztályal megszámlálhatatlan irányban érintkezhetik, minden áldott nap kiesel valamit.

Y. eladott egy lovat félév előtt s csak az eladást követő egy hét elteltével iratta át a járlatot: büntetés 50 frt.

X.-nek éjszakán át diferitiszben meghalt a gyerme-

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Két imádság.

Valahol egy kis lány
Imadkozik szépen:
Édes, jó Istenem,
Hallj meg könyörgésem,
Szeretek egy szöke,
Bolondos gyereket,
De nem tudom róla:
Szeret-e, nem szeret?
Pedig csak te látod:
Se napom, se éjem, . . .
. . . Annak a szivét, ha
Ide szannad nekem! . . .

Valahol egy fiú
Fölsóhajt az égre:
Istenem, Istenem,
Mi lesz ennek vége!
Szeretek egy barnát,
Nagyon hamis fajta,
Szeret-e, nem szeret —
Sohase mutatja;
Pedig de od'adnam
Az életet érte . . .
. . . Adj egy kis szerelmet
Uram, a szivébe! . . .

Hallja az Urísten
Oda fenn s mosolyog,
Ősz fejtét megrázza:
Szeretnek: — bolondok . . .

Vojtkó Pál.

Gyógyult sebek.

-- Elbeszélés a népletből. —

Derült nyári alkonyat volt, s a szombat esti harangszó mélézva csengett el a tiszta légben.

István bácsi, a szomszédunk, oda ült közibek a kapu elé, s vidáman nézegette a porban játszó fiukat. Közük volt az ő kis suokajac is, a Pista gyerek.

István bácsi alog birta levenni róla szemet. Odaoda szólott neki hol biztatva, ha birokra kelt a többivel, hol meg szídvá, ha nem vigyázott valamely közelgő szekérre, vagy hazaballagó jószágra.

Edes anyám nem is állhatta meg, hogy így szóljon:

— Bizony István bácsi, ha tulajdon edes leánya lett volna a Maresa, akkor se szerethetné jobban azt a kis fiút.

Hát hogy is esett az voltaképen, hogy István bácsi örökre fogadta Maresát? Kérdé Jóska bátyám, a ki, mivel hogy még gyerekkorában elkerült a faluból, keveset tudott a mi dolgainkról.

— Hosszú dolog az öcsém, megunnád hallgatni.

Dehogyan unám, csak mondja el István bácsi! Mi többiek is tamogattuk a Jóska kérését s István bácsi csakugyan ráállott, hogy elmondja a históriát. Ragyujtott egyet kettőt eszeréppájából, s mikor látta, hogy mi figyelemmel függesztjük rá szemünket, elkezdé az ő szokott, lassú hangján elbeszélését az elmúlt szép idökről, jó napokról.

— Régen volt biz' a, mikor még Pistának hivat, nagyon régen. Nem volt még akkor fehé hajam, a bajuszom meg csak épen, hogy serkedezett.

Mikor a tizenhetedik nyar napja süttött rám, történt, hogy a tavaly meghalozott Julesa néném az ebédvívésből könyezve jött haza a tanyáról, s sirva panasolta el, hogy az édesapánkat, az Isten nyugasztalja szegény öreget, áldott jó ember volt, szél érte.

Befogtam a két sárgát, s kimentem érte a szekéren. Egy hoztam be, már megdermedve.

Eltemettük. Anyám sirt, nekem pedig a dolog után kellett látnom, meggyúlt a bajom.

Az egész gazdaság az én kezembe került.

A második esztendőben a történtek után Julesa néném férjhez ment, Kapás Nagy Péter vette el, talán tetszett is ösmerni.

Egyzer csak azt mondja az édesanyám: — Te Pista, itt az idö, nézz menyecske után, asszony kell a házhoz. Ki tudja meddig élek, pedig jó lesz, ha jártas kézbe jön a ház.

— Én is gondoltam már arra, mondok, de még nem találtam egyet sem olyat, mint a Fazekasék Terkájok, pedig azt mondják, gonosz szíve van, hamar hálojába kerít az embert.

— Hadd beszéljenek, amit akarnak, — mondja anyám. Ösmertem az apját, anyját, jóvalavó eslédel volt. Csak a szerencsét akarják megtrontani ennek a leánynak, mert szép, aztán meg nem is néz rá minden legényre. A móta az öreganyjánál van, alig lehet látni, soha sincs a többi lányokkal, a fonóba meg mindig vele megy az öreganya.

— Nem tudom mit szólna, ha megkéretném. Majd előbb beszélék vele.

Ezzel az öreg a teheneket ment fejni, én pedig bent maradtam a tűznél.

Hej, ha gondolta volna, hogy nem úgy van ám, a mint én mondtam. Nem kellett már nekem Terkával szólni a dologról, elvígéztük azt régen egymás közt. Azt mondta, hogy csak az enyém lesz, s mikor atöleltem karesú derekát, megcsókoltam piros arcát, olyan édesen mosolygott rám, hogy az egészet alomnak gondoltam. Pedig csakugyan ő fonta át karjaival nyakamat, ő sugdosott a fülemben olyan szép szavakat a holdvilágos éjszakákon az öreg hárs alatt.

Sohse mondtuk, hogy szeretjük egymást. Minek is az, úgy is tudtuk.

De nem sokáig tartottak ezek a jó napok. Irigyelték boldogságunkat a rossz szívu emberek. Nekem a Terka hütlenségeről, neki az enyémről sugdosgat. Fájtt hallanom a mindig újabb híreket, s hányszor föltettem magamban, hogy megmondom neki, megkérdem tőle, vajjon igaz-e az, mit a falu szelében-hosszabban beszélnek róla? De valahányszor odaértem, s ölelő karjaimba zártam, mindig elfelejtettem, a miért mentem.

és messze szállási lakásába nem tudott orvost hívni: qüntetése 15 frt.

Z. elég vakmerő volt tehenét ott legeltetni, a hol tilos: büntetése 50 frt.

Qu-nak koromsája zárórán tul nyitva volt: büntetése 50 frt.

Jönnek sorra-rendre a legkülönfélébb kihágások, még pedig oly tömördek számban, hogy lehetetlen a malititát nem látnunk.

Az ellenék állandó ostrom-állapotban van, — az ellenzéki ügyvédek reggeltől-estig egyebet se tesznek, mint tárgyalnak a kapitányságnál s írják a „lebbezéseket. Szívesesen teszik és díjtalanul, mert a szegény nép nem szolgál rá a zaklatásokra s a boszu joggalán eldöztetései ellen meg kell védelmezni valakinek.

Minden egyes eset egy-egy unikum a maga nemében, méltó a megőrkítésre.

E megőrkítési procedúra folyamatban van, — s az országgyűlés borszava fogja tudomás venni, hogy Bács-Bodrogh vármegye központjában mit jelent e szó: közigazgatás!

A legújabb rendőri zaklatás megérdemli, hogy önálló cikkben legyen ismertetve a nagyközönség előtt.

Kedélyes egy história ez, aligha nem mosolyra fogja deríteni azokat, a kik arra vannak hivatva, hogy a rendőri visszaéléseknek véget vessenek, a kik azonban a helyett jóakaratu támogatásban részesítik azokat.

Zombor sz. kir. város közönsége! csodálkozzál! Vedd tudomásul, hogy e város egyszerre, váratlanul, éjszakán át csodálatos módon megtelt marhakereskedőkkel. Megszámlálhatatlan sok marhakereskedője van városunknak! . . .

Zombor a marhakereskedés Mekkája.

Nincs az egész országban annyi marhakereskedő, mint itt.

Ki hitte volna ezt?

Valaki azt lehetne, hogy tán tréfálkoznak.

Nem! Itt jól ismert marhakereskedőkről van szó, a kik azonban elmulasztották kereskedésük folytatásához az iparigazolványt megszerezni s czégüket a kereskedelmi czégjegyzékbe fölvetetni.

A törvény pedig szigorú; az iparigazolvány be nem szerzése 50 frt, a czég be nem jegyzése 500 frt pénz-büntetést von maga után.

Ezer a szerenese, hogy az 500 frtot a kir. törvényesek rója ki, miért is ilyen büntetés egy évtizedben egyszer méretek ki az egész országban, ellenben a rendőrségi 50 frtos büntetés itt Zomborban özönével áll elő.

Ezek után azonban azt is szeretni tudni a nagyközönség, hogy kik azok az ismert marhakereskedők, a kik oly nagy számban mozdiják elő városunk fölvirágzását, s a kikkől soha se szerzettünk volna tudomást, ha a rendőrség kolumbusi leleményessége föl nem fedezte volna őket.

Íme a marhakereskedők névlajstroma: (100 aranyat annak, a ki ezen „ismert“ kereskedőkről tudta, hogy „kereskedők!“)

- 1) Naszatis Fülöp
- 2) Sityanszky Rada
- 3) Janyatovits Voin
- 4) Másits Lázár
- 5) Brkíts Petar
- 6) Hirtl Felder Katalin
- 7) Sztójasisz Pál
- 8) Nenadov Milan
- 9) Janyatovits Ignjat
- 10) Pasalits Vrana
- 11) Makarits Milos
- 12) Jelacsisz Bumbár Nikola
- 13) Lutkíts Brankó
- 14) Maschirevits Sándor

Egyszer Uj-Tornyan vásár volt, s lovat kellett vennem, mert épen az ósi szantás ideje volt. Elmentem Terkához, megmondani, hogy vasárnap nem mehetek hozzá, mert vásárba megyek.

Kért, hogy maradjak itthon, félt, hogy hátha valami bajom lesz; de látván, hogy nem hajlok szavára, elbusuzott tőlem, mintha többet sohsem látnók egymást.

Elindultam korán reggel, s ugy esett, hogy hamarabb elvégezhettem a vásárlást, mint gondoltam, s délután már hazafelé tartottam a lóval. Óreg este volt, mikor a faluba értem. A kuttyák csendesen aludtak, csak az árendás korcsmájából tört ki néha a cziganybandának is hangosabb kurjongatásai.

Hazavezettem az új lovat, adtam neki enni, inni azután én is megvacoráztam, lefeküdtem.

Az igaz, hogy el voltam faradva, mégse jött álom a szemre, mindig bántott, mindig előttem volt Terka bánatos arccsal, könyös szemmel. Bántott, hogy most otthon viraszt, fél, hogy valami baj ért, aztán meg, nem csoda, én is nyugodtabb lettem volna, ha csak mesziről láttam volna is, vagy egymásnak jó éjszakai kívánva, térhetek haza aludni.

Föl is kerekedtem. Mikor a kapuhoz értem, láttam, hogy még a pitvar ajtaja is nyitva van, a mi körülbelül azt jelentette, hogy még ébren van valaki a házban.

A holdvilág épen akkor bukkant elő, melynek fényénél hamar beláttam az udvart, s a kis kertben valami fehérséget pillantottam meg. Szívem hangosabban kezdett verni, zúgott a fejem, olyan furcsán éreztem magam. Soha sem leskelődtem, mert a becsületnek nem szokása, de most odahuzodtam a sővény mellé.

(Folyt. köv.)

- 15) Betyin Koszta
- 16) Bikár Józsa
- 17) Belyanszky Sándor
- 18) Radisisz Szava
- 19) Masirevits Pál
- 20) Dedits Lázó
- 21) Jelacsisz Milos
- 22) Plavsits Ignjat
- 23) Masirevits György
- 24) Ribarov Maxim
- 25) Masirevits Draga
- 26) Goreitis Illés
- 27) Topalszky Nécza
- 28) Obadits Mihály
- 29) Jelacsisz Nikola
- 30) Radovits Száva
- 31) Buzadzits Sándor
- 32) Szimendis Száva
- 33) Raits Grga
- 34) Szimendis Szima
- 35) Berlekovits Iván
- 36) Mrjanov Koszta
- 37) Plavsits Ilák
- 38) Plavsits Milan
- 39) Plavsits Petár
- 40) Bosnyák Antal
- 41) Morokvasits Nécza
- 42) Morokvasits Szima
- 43) Malatin Jefta
- 44) Mihály Ilia
- 45) Kalmár István
- 46) Kalmár Simon
- 47) Sztotin Raka
- 48) Kommenov Milán
- 59) Lukits Jasa
- 50) Gyurkovits Lázár és még vagy ugyanennyi.

Mindenzen marhakereskedő urak és urhölgyek a zombori főkapitányságtól az alábbi fölhírvást vették:

644. szám
polg. 892.

Fölhívás!

(név) zombori lakos, mint ismert marhakereskedő o. é. 50 frt pénzbürség terhe alatt felhivatik, miszerint az általa özött kereskedés folytatásához szükséges iparigazolványt 3 nap alatt kiváltani köteleességének ismerje.

Zombor 1892. február 8-án. Szabad kir. város Zombor város kapitányi hivatala.

VALTER S. K.
rendőrfőkapitány.

Az ilykép fölhívott marha- és sertéskereskedők a váratlan kitüntetés daczára, mely őket egyszerű földmivességből a kereskedői osztályba emelte, — megijedtek az 50 frtot s egyik másik 10 frtokért „váltott“ iparigazolványt, bizonyára fölmutatva a kellő okokat, a föl szabadító levelet, mely szerint 2 évig tanoncok voltak Hemberger szert marha nyágerkeskedésében, s ott megtanulták a szükséges tudnivalókat, önálló üzletet nyitottak.

A többség azonban fureszlotta az állapotot s jogvédelemhez fordult.

Kérdés tetett ennek folytán a rendőrségnek, hogy a fönt idézett fölhívás tulajdonképen mit czélöz?

Es a rendőrfőkapitányság azt a választ adta, hogy mindezen fölhívottak vagy azt kötelesek bejelenteni, hogy többé nem fognak kereskedést űzni, vagy kötelesek iparigazolványt kiváltani.

Ily mód jutottunk abba a szerenés helyzetben, hogy a fönt kimutatott 50 jól ismert marhakereskedőt szemlölészen láthatuk.

A látványt, melyet ezek a kereskedő urak nyújtottak, nem volt valami fölemelő.

Szurtos, rongyos, paraszt gunyában járó egyszerű tanulatlan subások ezek, a kikre csak rá kell nézni, hogy a rájuk erőltetett „kereskedői“ czim komikuma ellentálatlan erővel törjön ki rajtuk.

Valamennyi beismeri, hogy itt-ott vesz egy-egy tehenet, elad egy-egy ökröt, vagy fölnevel néhány disznót s eladja s ismét vesz malaczkot stb. stb.

Nyáron földmives munkából élnek, télen kucepkednek s így tengetik valahogy szegényes életüket. S most egyszerre kereskedők válnak!

Ipargazolványt „váltásnak“ 10 frtokért s így űzzék „kereskedés“-üket.

Egyik-másiknak nines lakása se, úgy teug szállási házában, nemhogy „üzlet“ legyen.

Es a zombori főkapitányi hivatal ezeket „jól elismert“ kereskedőknek deklarálja, s 50 frt pénzbürség terhe alatt „iparigazolvány“ kiváltására sziorítja.

Lássuk van-e valami törvényes alapja e malitiosus eljárásnak? A törvény értelmében „kereskedő az, a ki kereskedelmi ügyletekkel iparszerűleg foglalkozik.“

A fölemeltett „kereskedők“ azonban nem foglalkoznak iparszerűleg lovak, ökrök, sertések vagy egyéb szarvasmarhák vétele és eladásával, hanem gazdaságuk körében, — a hol az állattenyésztés egy nemét a gazdálkodásnak képzeli, — fölnevelnek ökröket, sertéseket s eladogattik, vagy telen, mikor a mezőgazdaság szűnetel, vesznek is itt-ott oleón, hogy hiallajsnak s némi haszon mellett eladjának.

Oly kismérvű ez az adas-vétel, hogy a kisipar körét se közelíti meg.

Nem egyeb az, mint egy neve a kufarkodásnak, fofaság-nak, kup-czkedésnek stb. stb.

Nem lehet ezt üzletnek deklarálni, mert hisz ezek a derék „kereskedők“ aligha szerenése üzletkötőn nyujtik, a mennyit egy favigó is megszólalólvant. Existencia az csupán, a milyent a legelső fokú népélet terem.

Bűn ezt a szerény existentiát megzavarni, halálos bűn rómloltebe ejteni azzal, hogy büntetés alá esik, ha magának egy-két forintot becsületes uton szerez.

Hát mit tegyen az a szegény paraszt?

Menjen tán lopni, rabolni, ha becsületes uton nem lehet megélnie?

Mert az iparigazolvány kiváltása megjárnia, azt kifizetni módjában áll talán, — habár neheze is esik, — de azután — mint üzlettulajdonos marhakereskedő, jövedelmi adót is köteles űzlete után fizetni s azt kivétel reá kegyetlentül és mértéktelendül.

Volt olyan is a fölhitottak között, a ki „váltott“ iparigazolványt s flet evi 50 frt jövedelmi adót. Azt mondja, hogy azon az egy ket ökrön a mit vett s eladott, véletlenül balszerenese folytán több száz frtot vesztett; de azért az 50 frt jövedelmi adót fizetni kénytelen. Sőt hibba a bejelentés is, hogy többé nem „szerezkedik“, — az adót csak nem írják le s behajtik ingalom nélkül. Íme a legújabb rendőri zaklatás rovid vonásokban.

Megírjuk hűségesen a tényeket s majdnem minden száma lapunknak tartalmaz egy-egy visszaélést, de azért nem javul a helyzet, sőt rosszabbodik.

A mi azonban a legmegdöbbentőbb e dologban, a minek végetes következményei is lehetnek, az közszajon forog s ily alakban nyer kifejezést:

„A főispán csupán azért tartja Valter és Niko-litsot, hogy büntessék az ellenzékét ama kudarczért, mely a képviselőváltás alkalmából érte.“

Tehát Valter s Nikolits felsőbb parancsára követik el a visszaéléseket. Horá menjen ez esetben a sörtét fel panaszával? Befelezzük közlemlényünk t.

Lehetetlen övó szavunkat újból föl nem emelünk szólouk most azokhoz, a kik még higgadtan gondolkoznak ott benn a hivatalban.

A nép forrong. Hallottunk fenyegetéseket, melyek veszedelmes jellegtek. Voltak, a kik azt emlegették, hogy torább nem törnek s maguk vesznek elégtelét maguknak.

Ne akarják földühíteni bekés népketnek.

Mi egész komolyan aggódunk, hogy Zomborban néplazadás lesz.

Ki lesz akkor a történéődékért felelős?

Legyen elég a rendőri zaklatásból!

Utóljára mondjuk: szűnjék az erőszakokodás, mig nem késő! Caveant consules.

Megyei s helyi hírek.

• **Eljegyzés.** Falcione Sándor, Falcione Lőrincz, helybeli háztulajdonos és földirtokos fia, eljegyezte Övó. Schneiderbauer Vilma leányt, Elza kisasszonyt.

• **Közigyűlés.** A zombori polgari kaszinó-egylet 1892. évi február hó 21-én, délelőt 10 órakor az egylet helyiségében tartja rendes évi közgyűlést. Targysorozat: 1. Elnöki jelentés az egylet előző évi állapota felöl. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése az özöz évi számadások fölívizsgálásnak eredménye felöl. 3. Az évi költségelőirányzat jóvalagsága. 4. Neh. Gotthelb Márton val, tag és koronák emlékezete. 5. Az előző évi választmány, tisztviselői, és számvizsgáló bizottság lemondása és felmentése. 6. Új tisztviselői, választmányi tagok s a folyó évi számadásoknak az év végén leendő fölívizsgálására számvizsgáló bizottság választása. 7. A tagdíjak megállapítása. 8. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése czeljaból ket rendes tag kijelölése. Zombor, 1892 évi február 8-án. Schmausz Endre, elnök. Dr. Kollár Gyözö, jegyző. Kivonat az alapszabályokból: 36 §. Választóképességgel csak az alapító és rendes tagok bírnak. A közgyűlésen rendes tagnak csak az tekintetik, a ki tagdíjjával hátralékban ninesen.

• **A folyó évi február hó 27-én** a „zombori iparos dalarda“ által rendezendő farsangi dal- és táncszétely nem a „Fehér lojához“ czimzett vendéglőben, hanem a „Vadászkürt“ szálloda összes teremben fog megtartani.

• **Meghívó.** A zombori általános ipartestület f. é. február hó 28-án, d. e. 10 órakor a polgari kaszinó nagyertermében rendes közgyűlést tart, melyre a zombori iparosok tisztelettel meghívottak. A közgyűlés tárgyai: 1. Jelentes az előjáróság 1891. évi működéséről. 2. Az évi számadások megvizsgálása s a számvévek jelentéséhez képest a felmentvény megadása. 3. Az 1892. évi költségelőirányzat megállapítása. 4. Az előjáróság leköszönése s ennekutánna ipartest. elnök. 3 számvévo, 12 rendes és 3 pot előjárósági tag választása. 5. Netán indítványok, melyek azonban az alapszabályok 11. § a értelmében 8 nappal előbb az előjáróságnak irásban beadandók. Megjegyzés. Amennyiben az alapszabályok 11. § hoz képest a közgyűlésen elegendő számú tag nem jelenne meg, ugyan e tárgysorozattal 8 nap alatt új közgyűlés fog összehívattni, melyben a megjelent tagok fognak határozni Zombor, 1892 február hó 8-án Id. Husveth István, ipartestületi elnök.

† **Gyászír.** Grujits Miklós köztisztvisletben álló felső leányiskolai tanító és a „Bacsiváni“ szerkesztője f. hó 13-án reggel súlyos betegség után meghalt. A család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: Szomorodott szívvel tudatjuk rokonaink és ismerőseinkkel hogy íam, illetve fivérem Grujits Miklós felső leányiskolai tanító, hosszú s kinos szenvedés után, február hó 13-án, életének 50-ik évében, jobblétre szenderült. A meghaldogultnak hilt telmei 1892. évi február hó 7/12-én délután 3 órakor loznak a görög keleti vallás szertartásán s ezután a Szent Györgyölvő elnevezett templomban beszenteltetik és a nagy szert sirkertben az anyaföldnek átadatni. Zombor, 1892. évi február hó 13/12. Aldás poraira! Grujits Alexandra szöl. Obuskovits, anyja. Dr. Grujits J. fivére.

• **Eljegyzés.** Fritsche Gyula, József póstmester, eljegyezte Molnar Ilonka kisasszonyt, Molnár Zsolt, vármegyei állatorvos leányt.

• **Érsekünk.** Császká György, az új kalocsi érsek, hétfőn váratlanul Kalocsára érkezett. Majdnem észrevétlenül, minden feltűnés nélkül rezidenciájába hajtatott, de megérkezésének híre gyorsan szűzlett a városban és a házakra kitztek a lobogók az érsek özűzőtői. A főkapitán tiszteletgöltésüket másnap fogadta az új érsek, a napokban pedig Kalocsa város negyvenguta küldöttsége tisztelet a főpapnál. Az önnépelyes beigtatásra nagyban folyt az elökészületek. A beigtatás napja még ninesen meghatározva.

• **Pénzügyörégi szakszak atkbeolésése.** A bácsi pénzügyörégi szakszak f. e. február 15-étől az újvidéki pénzügyörégi bizottság kerületéből a zombori bizottság kerületébe osztottat be.

• **A m. kir. földmivélésügyi miniszterium leg-utóbbi időben** élénk tevékenységet fojt ki azon cél elérésére, hogy ama terményeket, a melyeknek a külföldről való behozatalára ez idő szerint utalva vagyunk, az országban termeljük. Ezen terményekhez első sorban a gazdasági- és konyhakerti-magvak tartoznak,

a melyekért még nyolc ószagot fizetnek éventik a kölföldnek. A napokban ugyanis Tormay miniszter írt tanácsos előfeltelet alatt enquet tartott, a melyen a szakértő meghevott Haldek Ignaz fővárosi magkéréskedő a hazai magtermes emelésére vonatkozó nézetet előterjesztette. Erdeklődéssel fogjuk követni a m. kir. földművelésügyi miniszterium ezt irányban további működését.

*** Erdészeti államviszágok.** A földművelésügyi miniszterium figyelmezteti azokat, akik ez év tavasán erdészeti államviszágat tenni szándékoznak, hogy a vizsgálatot engedélyezés előtt a fennálló vizsgálati szabályzat értelmében beadandó folyamóványjaikat, a szabályzatból szükséges okmányokkal és szakbeli lírával főkiszerve, legkésőbb folyó év március hó 26-ig az erdészeti államviszágok bizottság elnökéhez, Hódó Albert országos főerdőmérterhez (Budapest, földművelésügyi miniszterium) bérmentve küldjék be. Az államviszágok megkezdésének napját annak idején közre fogják tenni.

*** A régi váltólapok,** a nagy készletre való tekintetből még érvényesek maradnak ez év március 31-éig. A következő hónapban, egészen apr. 30-ik dátumáig bevaltja a régi váltólapokat minden bélyegfelhasználó.

*** Hová ragasztandó a számlabélyeg.** Az 1891. évi XXVI. t. cz. 27. §-a szerint „Kereskedők és iparúzők által saját üzletükből származó követelések iránt kiállított számlák, jegyzékek, kimutatások s hasonló iratok után megfelelő bélyeggyök a számlák első lapjára forragasztandók s a számla egyik tételeivel keresztül irandók.” A törvény ezen intézkedése a penzügyi közigazgatási bíróság döntvénye szerint akkép értelmezendő, hogy a bélyeg a számlának első lapjára akkép ragasztandó fel, miszerint első szélét a számla első tételeivel lehesen keresztül írti. Mas helyen és más módon alkalmazott bélyeg nem létezőnek tekintetik s a szabálytalanul bélyegzett számla miatt jövedéki pénzbüntetésnek van helye.

CSARNOK.

A fővárosi választásokról.

Jóval a választások előtt, vagyis mit monddok, hisz jóval előtte nem is lehetett idő a kormány atyai gondoskodással folytán, tehát mondjuk az intrikus felzárkolt előtt néhány nappal szelében hallatszott, hogy a kormány legnagyobb gondviseléssel a főváros iránt viselkedik, mert a hivatalos jeltel megválasztásai soha annyit nem előlegeztet, mint ez alkalommal. — S a meunde-monda teljesen bebizonyult! Majd minden kerületben, hol ellenjelölt is volt, megfordultam, s mindentudom csak azzal a sóhajjal mentem el, hogy miért nincs az ellenzék az önzetlen hazafiai lelkesedéssel s önfeláldozással kívül jól tömött pártkasszával ellátva?!

Legelőkelőbb persze a jözsvárosi kerületben, no meg a belvárosban volt a közdelem, mindazonáltal elég zajos volt a vár is, meg az ó-budai kerület is.

Mit ér azonban a lelkesedés, mit ér a tiszta meggyőződés némely embernél, ha sajnos meggyőződését nem érvényesítheti! Hogy a belvárosban a pénzhatalmi nyomással kívül a kormány minő eszközökkel folyamodott, azt azon gyafázatos zsidóellenes rafogásokon kívül, mellyel a nemzeti párt jelöltjét kompromittálni akarták, csak egy példával akarom illusztrálni. Egy barátom, ki rajong a nemzeti pártért, sirva panaszolta, hogy íme nézd, s elmutatva egy nyomtatott rendeletet kimutatja, hogy korporative kértelenek a Petanovics-féle vendéglőben reggel gyűlekezve, a kormány jelöltjére szavazni! Mit tehetett, szegény vasuti volt s megvult győződve, hogy, ha nem tesz ugy, mint a rendelet óhajtja, elcsapják a kenyer nélkül marad.

A jözsvárosi svábok is ugy látszik a kormány bőkezűsége folytán megokosodtak, mert drágára tartotta kiki magát. A nemzeti párt jelöltjének intézői a választás előtti napon értesülték, hogy vagy kétszáz sváb választó klubot alakított, melynek összes tagjai egyenlő árért adják szavazatukat. Elemtünk hát meg tudni, hogy hát mi való a dologban, s az illető klub főfőmácherjével alkudozása besósátokozunk, természetesen meggyőző szavakkal próbálkozva előbb meg, végre pedig rátérünk, hogy hát tulajdonképen mennyit is kérnek egy szavazatért? Mire ő kelme indignálóda mondja, hogy ő meggyőződésből Berzevizyre szavaz, tán elhitták volna, ha szerencsétlenségére nincs mellette az anyjok is, ki egyre tuszkolva azt mondogatta, no ne szépséd magad, mond meg z igazat: mennyit ígérték a Berzevizysták! Tableen!

Eljen Halász Telivér, kiabálták a felbérlet kormánypárti suhanczok, meg néha-néha eljen Rantsik ki Nándor! Feleletül a miénk csak azt kiáltak Bőrze-viez, Denique a Bőrze-viez pénz áldoztatlat járt, de hát a spekuláció bentült! — A városban idologzott eleget, hogy maradjon Felér-vári s nem Matyus-vári képviselő, de nem is esoda, mikor tudjuk, hogy katonák erőszakkal dolgoznak. Legesúnyabbul jártak els jártak is meg az országhisták, azt hitték, hogy ó-Budán Ország a fő s nem Horvát, pedig bebizonyosodott itt is, hogy az elkeresztelt legnagyobb kerületben Horvátországban is a fő csak Horvát s nem ország, pedig magam hall ítam, hogy annyi pénzt meg a kormánypárti választók ó-Budán soha sem látak, mint a menyivel támogatottak ez alkalommal a szent meggyőződést. — De hat ez egyszer megjárta még a hűségtes zsidókkal is! Egy zsidó választó bosszusan vágta a neki öt forintot kinalgató kortesnek a szemébe, hisz egy lobórért 7 forintot kapok, hát az enyim annyit sem ér?

A belvárosban az ismert kozkás báró éltetésére egyszerű egy óriási kozkás nadrág alakú zászlót lengettek, kiabáltak is éljen a quadroliter Baron, hiába ók csak lehurrogtak Smirkász, s úgy is lett.

Sokan vannak, kik maguk is álmélkodnak, mint szavastak le a kozkás báróra, pedig most már ó maga is elmondta, a kozkás el van vetve!

S jönni fog, miről legkevesebb álmódott Szapáry! Dr. G.

SZINHÁZ.

Szerdán, f. hó 10-án Katona Józsefnék. „Bank-bán”-ja került színre bérletfolyamban Lux Matild jutalomjátékául. — A földszíntet színg megtöltötte a dauskág, melynek e héten többször volt alkalma, részben hazafias tartalmu, részben eredeti magyar művekben gyönyörködni. A jutalmazandó Gertrudis királyné szerepét játszotta. Alakítása a vidéki színpadon megszokott alakítások tökéletlensége volt. „Toporzékoló dűhi” jól megmondolant és csak akkor alkalmazott, amikor látta, hogy dolyfos intrikája hajótörést szenvedett, amidőn tehetetlennek érzé magát alárendelt alattvalójának. Bank-bán színg kitöréseivel szemben, „Kedélyesen gonyolónak” Gertrudist csak akkor tudók elképzelni, hogyha nyomorult intrikája, mellyel nemzetének fiait a magyar méltóságokba akára állított, a magyarok minden ellentársa dacára is sikerült volna. Veléményük szerint Lux Matild kötelezetlen átvérte és jól felfogya oldotta meg feladatát. Bank-bánt Veszprémy játszotta. Kifogástalan játéka ismeri a közönség; e szerepében is teljesen megfelelt a hozzája íróit várákhozának. Csapán egy megjelgyezésünk van, mellyel többször megjelgyésünk után ez alkalommal kimondtuk azért, mert ezen alakításának, mely bizonyára legszélbejé közé tartozik, rovására dolt Hangjának gyenge volta felül több ízben felejtük már ki saját köfogásunkat de kiűnő jótéka jól felejte azt. Nem is ért akarjuk kifogásolni, nem az ó helyéje. De többször tapasztaltuk már, hogy nagy, szenvedélyes jelenlétben, haves kipőrdölés s szelje oly gyors, hadró hogy alig érthető. Látunk magunk előtt egy kőző viaskodó alakot, arczának szenvedélyi felidült vonasait, ajkának ideges mozdulatát rekedten zúgó hangja, górossen ziháló melle, mind megmondják, hogy nagy szenvedélyek dálnak kebelében, de hogy ajka mit szól, nem értjük. Alakításait sokkal rokonszenvesebbé fogja tenni, ha e szokását elhagyja. Veszprémyne a Molndát játszotta. Az ártatlan nő szenvedéséről oly megkapó hűségrel és rokonszenvesen tudta kidomborítani, hogy az előadás sikeréből szívesen jutattunk neki egy nagy részt — az orosz-lászből — Gertrudis királynéval való 4. felvonásbeli nagy jelenetét nem emelte azonban teljesen érvényre. Férje és gyermeke elvesztésén inkább siránkozva kesergő mint egy pszichológiaiag inkább okadott a királyné előtt, mint ezen szerencsétlenségének aljas szerzője előtt hangos és erős szenvedéllyel kitőző asszony benyomását tette. — Rélai Petur bánya szintén igen jó volt. Csige mint Mikháliban jobban felelt, mint sok énekes alakítása. A komoly dráma terén, ugy látszik, immár több sikert aratott, mint hangzával. Ajánljuk is ezt figyelmébe Loránd Beretholdjában több dzezt volt, mint elbizakodottság s gőg, ami talán jobban illeik a keijhájászó meráni hercegehez. Színai Biberachja inkább egy modern bonvivánra mint egy intrikus lézengő ritter-udvaroncra emlékeztetett. — Tiszta, mint Tiborez paraszt sokoldalúságot fényesen demonstrálta. Az előadás, elektintve a kisebb szereplők szelgetességeitől jó, s a nem nagy számú közönségre igen élvezetes volt, mely tpsal és elismeréssel egyiknek sem maradt adása.

Csúrtörtőkön f. hó 11-én Csiky Gergelynek „Inuborók” című kiűnő vigjátéka ment. — Solmay Ignaz szerepét Rélai adta. Hogy kiűnő apa-színész, az nemcsak ő, de a közönség is már szokszor tapasztalta. A mai estén is nem egyszer kacagattá meg a publikumot kiűnő játékaival. Sidona, nejt Lux Matild játszotta. Igen jól játszott, mégis kell egy megjelgyezést tennünk általans játéka. Játékán sokszor meglátszik, hogy a „Nagyamabán” tetszett. Prielle Kornéliát utánozta akkor oly hiven, mintha őt magát látnok szemek előtt. És ez jó volt. De nem szabad felednie, hogy Csiky e szerepét csakugyan Priellere is írta, és e szerepben másféle játék nem is jó. De mindenütt nem szabad Priellel utánozni, mert fonákú válik. A nagyzásban szenvedő Solmayné nem egyforma alak azon jóságos nagyamával, kit minden szávaért megcsókolna az ember! — A Lux Matildban felismert tehetőség teljes önállóságot enged követelnünk tőle! Rébay Miklós és nejt a Veszprémy pár játszotta. Mindkettő jól. Borosné bájos öv. Szerekyné volt. Halasy Róbertje és Lorándi Bélaia is megfelelték. Színai Chupor Aladárt játszotta sokkal jobban, mint az előző estén. — A közönségimű közönség jól mulatott, amiben bizonyára a vigjáték remek voltának nagy része volt. Feles.

Szerkesztői üzenet.

S. S. Bezdán. A tiszteletpódlányt megindítottuk. — „Az irás nehézségei” című tárczája gyenge, nem íti meg a mértéket, mert éppen „az irás nehézségei”-vel nem birkozott meg kellőleg. Dolgozza ki még egyszer alaposabban, s hisszük, hogy az irás nehézségeit le fogja gyűrni. — „Egy apóca elbeszélése” még gyöngébb kidolgozásról tanusodik. Hóset semmiféle rokonszenves vónással nem ruházta fel, miáltal annak jellemé és egyénisége visszattetsztést szűl; pedig a hósnék rokonszenvet kell kelteni, vagy ha azt nem, ugy legalább szánalmat — ha már erkölestelemnek kellett feltüntetnie. A hóstetteit nem indokolja, pedig hát minden eslekményt lelektanilag indokolni kell.

Idegének névsora a Vadászkiűrt Szállodában.

Weigl Jaques ker. utazó, Bécs. — Rosenblatt Emil ker. utazó, Bécs. — Hopler Emil ker. utazó, Bpest. — Tallós Maté gazdálkodó, Csonoplya. — Neumann Ármn ker. utazó, Bpest. — Merz Sándor Ferencz-József, csatorna úrs. tükőra, Bpest. — Sztrahuljak József vállalkozó, Verbász. — Wenzl József kereskedő, Bécs. — Irssay Sándor tabori lelkes, Siklós. — Láfka Ferencz ker. utazó, Bécs. — Kallonszky Sándor jegyző, Ada. — Kovacsits Sándor hivatalnok, Ada. — Zsuhory József ügyvéd-jelölt, Apatin. — Singer Lipót ker. utazó, Bpest. — A. D. Eikelsberg igazgató, K. Szepár. — Stern Dávid regále-bérlő, Kula. — Schwarz hivatalnok, Zenta. — Frank Henrich hivatalnok, Zenta. — Purian Dénes okl. jegyző, Mohol. — Moskovicz földbírtokos, Debreczen. — Dr. Moskovicz Jenő ügyvéd, Debreczen. — Talian Valentin utazó, Bécs. — Szemző Mátyás földbírtokos, Kula. — Tukacs Miklós jegyző, Ó-Kanizsa. — Bielitz Adolf utazó, Bpest. — Schöning Jenő utazó, Bpest. — Matanovits Károly főerdész, B. Almás. — Weisz Miksa iroda-főnök, Temesvár. — Jelinek Sándor utazó, Bpest. — Dr. Kék Lajos orsz. gy. képviselő, Apatin. — Birnbaum Ernő földbírtokos, P.-Pékla. — Kaunits Ignaz kereskedő, Vinkovecz. — Vraessaris Glišó jegyző, K.-Szt.-Iván. — Herzog Mór kereskedő, Bogojéva. — Körpel Jakab kereskedő, Szabadka. — Hecht Lipót kereskedő, Bpest. — Vecsera Ágoston utazó, Bécs. — Ferencsovits György sórártáros, Szeged. — Brükner Lipót ker. utazó, Bpest. — Schaffner Sándor vendéglős, Bajmok. — Dr. Szabó Lajos ügyvéd, Hódásgh. — Kraul Ferencz ker. utazó, Haida.

Égész selyem, mintázott Fonardokot méterenként 85 krtól negysz 4 ft 85 krtig (mint egy 450 különböző árnyalatban) megrendelt egyes öltönyökre vagy egész végőkben is szállít hozzához postabér és vámmentesen **Hennberg G.** (es. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájczra ezimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Mariaozelli Gyomorcsépek

Magyarországon hatnak gyomor bajoknál, májbetegségeknél és általában ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegségeket (étvágytalanság, gyomorgringés, böfözéleket, lefolyás, savanyú felbőgölés, hasamás, gyomorégés, feleesleges nyaklakság, lézargás, udor és hátfájás, gyomorgringés, székülső, flatulencia) gyógyászati bizonyítást nyújtó, a menylyben az a gyomorot szárazított, gyomorulterelő, szelőkészítő és italokká, gilláká, májbaia és hasnyalvába.

Emellett bajoknál a **Mariaozelli gyomorcsépek** évök óta kiűnő közönségek, a mit azaz meg azaz bizonyítvány tanusít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. Magyarországi források:

Török József gyógyszerháza Budapest, Király utca 12 sz.

A váltólevelet és aláírást tüzetesen tessék megküldeni! Csak öli csépeket tessék elfogadni, melyeknek bor köztársaság sőt szilag van ragasztva a kereszti aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódságot bizonyítom” és **A Mariaozelli gyomorcsépek** valódián kaphatók.

ZOMBOR: Galle gyógyszerháza; APATIN: Rélay T. gyógyszerháza; PETROVOSZELLŐ: Baloch Gy. gyógyszerháza.

Rendkívül fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaknak!

A cs. és kir. szab. Potentator-ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használ; még több évi gyengült v. elvesztett erő is helyreállíthatik (külsőleg észrevehetetlen, garantizott ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógymód). Híres tanarok elismerő nyilatkozatai, legmelegebb ajánlások és ápolások kigyógyultak czerenyi hálaíratái érdek nélkül tanácsolják a cs. és kir. szab. Potentator alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás discretióval. Tartalom és származás felismerhetlen **Dr. Altmann Károly**, Wien, VII., Mariahilferstrasse Nr. 70. Felvilágosító rőpíratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. 17—17

Borkivonat

Egy pillanatnyi előállítás kiűnő egészséges bornak, mely semmivel sem különbözik az igazi természetes bortól, ajánlom ezen törvényileg védett

különlegességemet.

Ára 2 kilónak (körülbelül 100 liter bort ad ki) 5 ft 50 kr.

Utasítás ingyen adatik hozzá. A legjobb eredményért és egészséges gyártmányért jóltólak.

Spiritus-megtakarítás

érhető el az én fölművelatlan erősítő-esszenciával a pálinkáknál. Ez az italoknál kellemes és jó íz ad és csak nálam kapható. Egy kiló ára 3 ft 50 kr. (600—1000 liter) használati utasítás ingyen.

Ezen különlegességeken kívül ajánlom még különféle

esszenciákat.

Rum, Cognac, valamint Liqueurek gyártására, stb. fölművelatlan engedélynyel. Receptik ingyen adatnak, árjegyzék ingyen.

Pollák Károly Fülöp

Esszenc-különlegességek gyára Prága. 11—50

Sollid helyettesek kerestetnek.

Gazdasági-, konyhakerti- és virág-

MAGVAK

legjobb bevásárlási forrás

HALDEK IGNÁCZ

[alapított 1877.] magkereskedése [alapított 1877.]

BUDAPEST

Károly-körút 9. szám,

mert:

1. ezen magkereskedés a m. királyi állami magvizsgáló állomással kötött szerződés értelmében köteles valamennyi magvát a nevezett állomás által megvizsgáltatni és csak a jónak talált magvokat van jogosítva áruba bocsátani; megbízhatósága tehát kétségtelen.

2. Az utóbbi időben a magkereskedések egymással mintegy versenyre keltek, az árjegyzékek minél természetesebb kiállításban, melyeknek roppant költségeit természetesen a fogyasztó közönség fizeti meg; Haldek magkereskedése azonban ezen versenyből magát kizárta, csak egyszerű árjegyzékeket bocsát ki, és ezeket is csak kívánatra küldi el, mi által tetemes öszeget takarít meg, mely megakarítást az árak leszállítására használja fel ugy, hogy dacára a legkifűnőbb minőségnek, nála

gazdasági magvak 5—10% -al, konyhakerti és virágmagvak 10—20% -al olcsóbban kaphatók mint bármely más magkereskedésben.

